

Skutečně zdravá škola

Grantová výzva 2025

Jedlá školní zahrada – žádost o grant

Grantová výzva umožněna díky laskavé finanční pomoci od společnosti
Lidl Česká republika s.r.o.

Žádost a popis projektu

Projekt	
Název projektu	Školní hnízdo chutí
Krátká anotace projektového záměru	Cílem projektu je vytvoření školní zahrady, kde budou žáci aktivně pěstovat bylinky, zeleninu i ovoce, a získávat tak praktické zkušenosti s přírodou a životním cyklem rostlin. Vypěstované plodiny budou využívány ve školní kuchyni a při projektovém vyučování. Projekt podporuje environmentální výchovu, rozvíjí pracovní dovednosti a ukazuje dětem, že za každým jídlem je kus práce, trpělivosti i péče o přírodu.

Žadatel (škola)	
Celý název školy	ZŠ a MŠ Tři Sekery, okres Cheb, příspěvková organizace
Adresa školy	Ulice čp.: Tři Sekery 79 PSČ Obec: 353 01 Tři Sekery
Kraj	Karlovarský
Web školy	zstrisekery.cz
Bankovní spojení	Číslo účtu: 78-2157160247 Banka: 0100

Ředitel/ka školy	
Jméno a příjmení	Mgr. Iva Zahálková

Kontaktní údaje	Pevná linka: 354 694 680 Mobil: 774 770 577 E-mail: skolatrisek@seznam.cz
------------------------	---

Osoba odpovědná za realizaci projektu, jeho vedení a koordinaci	
Jméno a příjmení	Mgr. Iva Zahálková
Kontaktní údaje	Pevná linka: 354 694 680 Mobil: 774 770 577 E-mail: skolatrisek@seznam.cz

Osoba odpovědná za zajištění informovanosti o projektu a zapojování budoucích uživatelů zahrady do projektu	
Jméno a příjmení	Lucie Zálešáková, DiS.
Kontaktní údaje	Pevná linka: Mobil: 732 289 341 E-mail: lucie.vrbova@seznam.cz

Zřizovatel školy	
Název	Obec Tři Sekery
Korespondenční adresa	Ulice čp.: Tři Sekery 82 PSČ Obec: 353 01 Tři Sekery
Jméno a příjmení osoby oprávněné jednat za zřizovatele	Iva Stolcová
Kontaktní údaje osoby oprávněné jednat za zřizovatele	Pevná linka: 354 694 621 Mobil: 602 527 348 E-mail: starosta@trisekery.cz

Základní informace o školní zahradě	
Přibližná rozloha zahrady (v m²)	
Kdo je vlastníkem pozemku, na němž se zahrada nachází?	Obec Tři Sekery

Není-li vlastníkem pozemku žadatel anebo zřizovatel školy, uveďte smluvní vztah, na jehož základě má žadatel anebo zřizovatel školy právo nakládat s daným pozemkem.	
---	--

Podrobný popis projektu

Popište váš projekt dle struktury níže:

Popis realizace projektu

Popište stručně současný stav zahrady:

Zahrada u budovy školy je malá, s převahou okrasných rostlin a několika stromy. Součástí je jezírko s vodním biotopem, hmyzí domečky a krmítko pro ptáky, které děti v zimních měsících pravidelně doplňují. Za školou se nachází malý bylinkový záhon, jehož úrodu využíváme při výuce i ve školní kuchyni. Celý prostor slouží jako přírodní učebna a místo pro pozorování a péči o živé organismy.

Zahrada u mateřské školy byla dříve vybavena vyvýšenými záhony, které však již dosloužily a nejsou dále využitelné. V minulosti se v nich pěstovaly zejména jahody, které děti samy zalévaly a sklízely. Prostor má velký potenciál k obnovení a opětovnému zapojení dětí do pěstitelských činností.

Popište, jak zahradu aktuálně využíváte (kolik času zde tráví děti/žáci, pedagogové, rodiče, veřejnost, pro jaké typy aktivit a činností se využívá apod.):

Zahradu aktuálně využíváme zejména při výuce přírodovědy k rozpoznávání rostlin a sběru léčivých bylin. Probíhají zde projektové činnosti, jako např. *Pampeliškobraní*, při které děti vyrábějí pampeliškový med. Žáci zahradu využívají i k pozorování přírody – sledují ptáky u krmítek, život v jezírku či činnost v hmyzích domečkách. Slouží také jako prostor pro relaxaci.

Na péči o školní zahradu se aktivně podílejí rodiče i zřizovatel. Rodiče pomáhají především při jarních a podzimních zahradnických pracích, jako je úklid, rytí, stříhání, osazování záhonů a další drobné úpravy. Pravidelně se účastní pracovních brigád a projektových dnů. Zřizovatel (místní zastupitelstvo) se zapojuje nejen svou přítomností na akcích, ale také podporou při údržbě zahrady a zajištění základního materiálu nebo nářadí. Tato spolupráce výrazně přispívá k udržení a dalšímu rozvoji zahrady.

V čem vám současná podoba zahrady nevyhovuje? Proč? Co by se dalo zlepšit?

Současná podoba zahrady již neodpovídá potřebám moderní výuky ani zájmu dětí o praktické činnosti. Vybavení je zastaralé a značně opotřebované – například vyvýšené záhony u školky dosloužily a nejsou dále využitelné. Prostor celkově postrádá pestrost a funkční zázemí pro širší spektrum aktivit. Potřebujeme zatraktivnit a zmodernizovat celé zahradní prostředí – plánujeme zvětšit jezírko pro lepší pozorování vodního ekosystému, pořídit otevřený kompostér pro ekologické nakládání s odpady, obnovit a rozšířit vyvýšené záhony, instalovat systém pro zadržování dešťové vody a vybavit zahradu novým zahradním nářadím vhodným pro děti. Součástí záměru je také osázení zahrady keři s jedlými plody (např. rybíz, angrešt, maliny, aronie, rakytník, kamčatské borůvky), které dětem umožní poznávat chuť lokálních plodů, sledovat jejich vývoj během roku a zapojit se do sklizně. Tyto úpravy výrazně přispějí ke zvýšení atraktivity prostoru, posílí vztah dětí k přírodě a rozšíří možnosti praktického učení napříč předměty.

S čím jste naopak spokojeni?

Velmi si ceníme toho, že máme k dispozici zelenou plochu přímo u školy, která umožňuje pravidelné a snadné využívání zahrady při výuce i volnočasových aktivitách. Osvědčil se nám bylinkový záhon, jehož úrodu využíváme ve školní kuchyni a při praktické výuce. Velkým přínosem je také aktivní zájem a nadšení dětí, pedagogů, rodičů i

zřizovatele, kteří se do péče o zahradu zapojují a podporují její další rozvoj. Tento společný zájem vnímáme jako pevný základ pro smysluplné pokračování a rozšíření celého projektu.

Popište realizační plán projektu:

o cíle a výsledky, které chcete projektem naplnit:

Cílem projektu je vytvořit víceúčelový venkovní prostor, který bude sloužit jako živá učebna, místo pro odpočinek i komunitní setkávání. Chceme využít květnou část zahrady jako zázemí pro hmyz a podpořit biodiverzitu, jezírko rozšířit a přizpůsobit jako funkční vodní biotop. Zahrada bude sloužit k pozorování přírody, relaxaci i praktickému vzdělávání. Důraz klademe na zapojení dětí do pěstování vlastních plodin s možností využití sklizně ve školní jídelně. Projekt propojí přírodovědu, pracovní činnosti a ekologickou výchovu se skutečnou praxí, posílí vztah dětí k přírodě a naučí je odpovědnosti a péči o živé organismy i životní prostředí.

o jednotlivé kroky, které budou naplnění cílů předcházet:

1. Plánování zahrady s žáky a pedagogy – Společně s Mgr. Kateřinou Dvořákovou, odbornicí na přírodu a hmyz (vystudovala zoologii a ekologii na Masarykově univerzitě), jsme v rámci projektu *Živá zahrada* zapojili děti do mapování stávajících prostor a plánování nové podoby zahrady. Samotnému plánování předcházely didaktické hry vedoucí k pochopení smyslu a fungování jedlé přírodní zahrady.

2. Výběr a nákup náradí a potřebného materiálu včetně materiálu na vyvýšené záhony a materiál na jezírko. Výroba dřevěného prostoru na ukládání náradí (viz nákres).

3. Zajištění funkčnosti zahrady – Zahrada bude vybavena kompostérem (v podobě otevřené dvou nebo tříkomorové ohrádky), systémem na zadržování dešťové vody a zajištěna bude i pravidelná údržba a zavlažování.

4. Realizace jezírka, vyvýšených záhonů, ještěrkovníku, broukoviště, úložiště kamenů a větví pro výuku - do úprav zahrady budou zapojeni žáci, pedagogové, rodiče, zástupci zřizovatele i místní podnikatelé z oblasti zahradnictví.

5. Výběr, nákup a zasazení sazenic dřevin i bylin, nákup osiva a jeho vysetí. Do samotné výsadby a setí budou zapojeni žáci, pedagogové, rodiče, zástupci zřizovatele i místní podnikatelé z oblasti zahradnictví. (Vhodné dřeviny už byly vytipovány, ale bude se vycházet také z aktuální nabídky lokálního zahradnictví.)

6. Slavnostní otevření zahrady – Projekt vyvrcholí komunitní akcí pro děti, rodiče, prarodiče i veřejnost, během které bude zahrada oficiálně představena a otevřena pro využívání.

časový harmonogram jednotlivých kroků k naplnění cílů:

Léto:

Proběhne nákup spotřebního materiálu, pomůcek a zahradního náradí. V rámci pracovních činností bude zahájena vlastní výroba vyvýšených záhonů a uskuteční se základní terénní úpravy na zahradě. Založení kompostu (zatím bez kompostéru) proběhne ještě před létem, aby mohl být využit při výsadbě. Budou instalovány nádrže na zadrž vody, upraveny svody k okapům. Alespoň některé záhony budou osety zeleninou, která ještě stihne vyrůst (mangold, hrášek,.....). Průběžně dle času kdykoliv do podzimu budou vytvořeny úkryty pro živočichy, pítka, prostor pro ukládání kamenů na výuku a hromada větví.

Podzim:

Dojde k doplnění vyvýšených záhonů biomasou včetně zeminy, vykopání jednodruhového živého plotu v malé zahradě před školou a osazení zahrady vybranými rostlinami, včetně jedlých keřů a bylin. Konkrétněji k výsadbě: V plánu (viz nákres) je doplnit bylinkový záhon poblíž vstupu ke kuchyni o další druhy bylin, v malé zahradě před školou nahradit jalovcový živý plot dvěma muchovníky a jednou Budleyiou, do zahrady MŠ zasadit až pět ovocných stromů (viz nákres), maliny, ostružiny, rybízy, angrešty a kamčatskou borůvku. K plotu

u kompostu popínavé rostliny a k přednímu plotu záhon s okrasnými rostlinami. Do úzkého prostoru okolo školky bude vysázeno až 10 jedlých keřů jako nestříhaný živý plot – růže dužnoplodá, rakytníky, aronie, jeřáb, líska, trnka, dřín., černý bez a podobně. Pro období než se rozrostou budou podsazeny stínomilnými trvalkami, například kakosty.

Po spotřebování stávajícího kompostu při výsadbě sestavíme kompostér. Budeme sklízet a využívat první plodiny a jedlé plevele v trávníku (bršlice).

Pokud to čas dovolí, bude připraveno – vykopáno velké jezírko místo stávajícího malého. Rostliny i živočichové ze současného jezírka budou zatím založeny do jiného. V případě, že se tato práce nestihne, je možno ji uskutečnit začátkem jara po rozmrznutí půdy.

Zima:

Zahrada bude zazimována – rostliny budou chráněny před mrazem, zejména stromy. Věnovat se budeme také péči o přezimující zvířata (např. doplňování krmítek) a drobné zimní údržbě.

Jaro:

Zprovozníme po zimě systém pro zavlažování a dokončíme finální výsadbu. Současně proběhne finální úprava jezírka (vyložení textílí, fólií, zakamínkování, osázení a napuštění dešťovou vodou) natolik včas, aby ještě využilo celou sezónu a vznikl biotop, který umožní dětem pozorování vodních organismů a přirozeného ekosystému. Vyvrcholením celého projektu bude slavnostní otevření zahrady spojené s komunitní akcí pro žáky, rodiče, veřejnost a zřizovatele.

projektový tým: popište, kdo je součástí projektového týmu a jaké role bude plnit.

Součástí projektového týmu jsou pedagogové, vedení školy, rodiče, zástupci zřizovatele a odborný konzultant.

- **Pedagogové** budou zajišťovat zapojení žáků do jednotlivých činností, organizaci výuky v zahradě a začlenění aktivit do školního vzdělávacího programu.
- **Vedení školy** má na starosti koordinaci projektu, komunikaci se zřizovatelem, žádost o grant a dohled nad plněním cílů.
- **Rodiče** pomohou při praktických pracích na zahradě – výstavba záhonů, výsadba, údržba – a zapojí se i do komunitních akcí.
- **Zástupci zřizovatele** podpoří projekt materiálně, organizačně i svou účastí na společných aktivitách.
- **Odborný konzultant Mgr. Kateřina Dvořáková** bude poskytovat odborné vedení v oblasti ekologie a biodiverzity, podpoří plánování zahrady a navrhne vhodné prvky pro podporu hmyzu a vodního života.

Tým pracuje na principech spolupráce, vzájemného sdílení odpovědnosti a zapojení celé školní komunity.

Proč to děláte?

Popište stručně, proč jste se rozhodli vytvořit jedlou školní zahradu?

Chceme dětem ukázat, odkud pochází jídlo, a že za každým soustem je kus práce, péče a trpělivosti. Jedlá školní zahrada nám umožní propojit učení s praktickými zkušenostmi, rozvíjet vztah dětí k přírodě a podpořit jejich ekologické myšlení. Umožní žákům pozorovat životní cyklus rostlin, zapojit se do pěstování plodin a využít je ve školní kuchyni. Zahrada se zároveň stane místem setkávání, spolupráce a relaxace pro děti, pedagogy i rodiče.

Proč bychom měli vybrat právě váš projekt?

Náš projekt jedlé školní zahrady propojuje vzdělávání, ekologii a komunitní život v praxi. Nejde jen o pěstování rostlin, ale o vytvoření živé učebny, kde se děti učí zodpovědnosti, spolupráci a úctě k přírodě. Projekt má širokou podporu školy, rodičů i zřizovatele a je postaven na skutečné potřebě modernizace a smysluplného využití školního pozemku. Děti budou aktivními tvůrci i uživateli zahrady, což posílí jejich vztah ke škole i prostředí, ve

kterém žijí. Investice do tohoto projektu je investicí do budoucnosti – do dětí, které porozumí přírodě a naučí se o ni pečovat.

Zapojení veřejnosti (rodiče, děti, učitelé, místní organizace...) do projektu – plánování, realizace, využívání zahrady

- Popište konkrétně, jakým způsobem zapojíte děti/žáky, rodiče či pedagogy do realizace projektu:
- **Děti/žáci** jsou aktivní součástí celého procesu – od plánování zahrady (mapování prostoru, návrhy vzhledu) přes výsadbu až po péči o rostliny a sklizeň. Zapojí se do budování vyvýšených záhonů, tvoření informačních cedulek, kompostování, sledování přírodních procesů a využití plodin ve výuce a školní jídelně. Učení bude probíhat formou praktických činností v rámci přírodovědy, prvouky, pracovních činností a projektových dnů.
- **Rodiče** budou zapojeni především při realizaci zahradnických prací – stavbě záhonů, úpravě terénu, osazování rostlin a pravidelné údržbě zahrady. Pomohou také s výrobou pomůcek, zapojí se do komunitních akcí a mohou sdílet své zkušenosti nebo vybavení.
- **Pedagogové** budou koordinovat výukové aktivity v zahradě, propojí projekt s obsahem ŠVP a podpoří děti v dlouhodobé péči o zahradu. Budou také zajišťovat komunikaci s rodiči a odborníky a spolupodílet se na organizaci slavnostního otevření zahrady a dalších akcí.

Projekt tak bude společným dílem celé školní komunity a přirozeně podpoří spolupráci mezi školou, rodinou a obcí.

Jak budete spolupracovat se zřizovatelem školy, případně s místními podnikateli a školní komunitou?

Se zřizovatelem školy (obecním zastupitelstvem) úzce spolupracujeme dlouhodobě, a i v rámci tohoto projektu počítáme s jeho aktivním zapojením – jak formou materiální podpory, tak účastí na brigádách, projektových dnech a slavnostním otevření zahrady. Zřizovatel nám pomůže s propagací projektu v obci a podporou jeho udržitelnosti. Do realizace chceme zapojit i místní podnikatele, zejména ze zahradnické oblasti, například formou sponzorství, odborného poradenství, dodávky sazenic nebo pomoci s odbornějšími pracemi (úprava terénu, instalace zavlažování apod.).

Školní komunita – děti, rodiče, pedagogové i prarodiče – bude nedílnou součástí všech fází projektu. Společně budeme plánovat, tvořit, pěstovat i oslavovat. Věříme, že právě toto propojení posílí nejen vztah ke škole, ale i celkové klima v obci, a podpoří mezigenerační spolupráci.

Budete usilovat o získání dalšího financování rozvoje jedlé školní zahrady z dalších zdrojů? Popište jak:

Ano, plánujeme aktivně usilovat o další financování pro udržitelný rozvoj a rozšíření jedlé školní zahrady. Zaměříme se na dostupné grantové výzvy z oblasti životního prostředí, vzdělávání a komunitního rozvoje.

Chceme také oslovit místní firmy a podnikatele s možností sponzorství nebo darování materiálu (např. sazenic nebo nářadí). Uvažujeme o uspořádání školního benefičního dne nebo sběrové či tvořivé akce, kde by mohly děti i rodiče přispět a výtěžek by byl věnován na rozvoj zahrady.

Cílem je postupné budování soběstačné, smysluplné a funkční zahrady, která bude živým centrem školního i komunitního života.

Jaký podíl aktivit projektu bude dobrovolnická pomoc? Jak ji konkrétně využijete?

Dobrovolnická pomoc bude tvořit významnou část realizace projektu, přibližně 40–50 % všech aktivit. Zapojení dobrovolníků – zejména rodičů, prarodičů, zaměstnanců školy, zřizovatele i širší veřejnosti – nám umožní efektivně realizovat klíčové fáze projektu, a zároveň posílí komunitního ducha školy.

Konkrétně plánujeme využít dobrovolnickou pomoc při:

- výrobě a stavbě vyvýšených záhonů,
- terénních úpravách a přípravě půdy,
- výsadbě rostlin, osazování keřů a úpravách jezírka,
- výrobě a instalaci kompostéru,
- běžné údržbě zahrady a zazimování,
- organizaci slavnostního otevření a komunitních akcí,
- předávání zkušeností (např. rodiče – zahrádkáři).

Dobrovolnická práce nebude jen praktickou pomocí, ale také nástrojem budování vztahu lidí ke škole a prostředí, ve kterém jejich děti vyrůstají.

Popište, jakým způsobem otevřete zahradu veřejnosti? Popište konkrétní příklady možného zapojení veřejnosti do života vaší nové jedlé zahrady.

Zahradu plánujeme otevřít veřejnosti formou **slavnostního komunitního dne**, kterého se zúčastní žáci, rodiče, prarodiče, zřizovatel i široká veřejnost. Součástí akce budou komentované prohlídky zahrady, ochutnávky produktů z bylinek a plodů, dílničky pro děti, workshopy s přírodní tematikou a ukázky žákovských projektů. Zahradu chceme postupně zpřístupnit i mimo výuku – například formou odpoledních otevřených dnů, kdy si děti mohou s rodiči přijít zahradu užít, pečovat o rostliny nebo jen odpočívat.

Konkrétní příklady zapojení veřejnosti:

- Společné brigády – jarní a podzimní údržba, výsadba, úklid
- Zahradní slavnosti a sezónní akce – např. „Bylinkový den“, „Dýňobraní“, „Ochutnávka z naší zahrady“
- Tvořivé dílny pro děti a rodiče – výroba hmyzích domečků, cedulek k rostlinám, přírodní dekorace
- Možnost adopce záhonu – jednotlivé třídy, rodiny či skupiny si „adoptují“ část zahrady a starají se o ni
- Zapojení místních seniorů – sdílení zkušeností, vyprávění, péče o část zahrady

Tímto způsobem chceme z jedlé školní zahrady vytvořit nejen prostor pro vzdělávání, ale i živé komunitní centrum, kde se budou potkávat generace a společně tvořit.

Školní zahrada a ŠVP

Představte propojení školního vzdělávacího programu s užíváním školní jedlé zahrady. Jak vám grant pomůže zlepšit propojení?

Jedlá školní zahrada se stane přirozenou součástí výuky napříč předměty a ročníky. V prvouce a přírodovědě budou žáci pozorovat životní cykly rostlin, hmyz, ptactvo i vodní živočichy. V pracovních činnostech si osvojí základní pěstitelské dovednosti, naučí se pracovat s náradím a poznají význam kompostování. Ve výtvarné výchově mohou vytvářet cedulky k rostlinám či tvořit z přírodních materiálů. V českém jazyce vzniknou příběhy a popisy z prostředí zahrady, v matematice lze měřit růst rostlin, počítat výnosy nebo vytvářet grafy. Ve výchově ke zdraví a ekologii budeme podporovat zodpovědný vztah ke krajině, zdravé stravování a udržitelnost.

Díky grantu budeme moci zahradu lépe vybavit, modernizovat a přizpůsobit výuce – vzniknou nové vyvýšené záhony, prostor pro vodní biotop, kompostér, zavlažovací systém i relaxační zóny. To vše umožní intenzivnější a pravidelnější využívání zahrady při výuce, přinese dětem praktickou zkušenost a propojí teoretické poznatky s reálným světem. Grant nám tak pomůže proměnit běžné učení ve smysluplnou, aktivní a tvořivou činnost pod širým nebem.

Popište konkrétní vzdělávací aktivity, které plánujete na jedlé školní zahradě pravidelně realizovat.

Na jedlé školní zahradě plánujeme celou řadu pravidelných vzdělávacích aktivit, které budou propojeny se školním vzdělávacím programem i projektovým vyučováním. Mezi hlavní aktivity patří:

- Pozorování a určování rostlin a živočichů – žáci budou sledovat vývoj rostlin, učit se rozeznávat bylinky, zeleninu, jedlé keře i hmyz, ptáky a obyvatelé jezírka.

- Pěstitelské činnosti – výsev, výsadba, zalévání, pletí, sklizeň a kompostování budou probíhat v rámci pracovních činností i přírodovědy.
- Zahradní kuchaření – využití bylinek, jedlých květů a plodin při přípravě jednoduchých pokrmů nebo ochutnávkách v rámci výuky i školní jídelny.
- Vytváření pracovních listů a pozorovacích deníků – žáci budou zaznamenávat své poznatky a vývoj rostlin, tvořit herbáře či zahradní kalendáře.
- Tematické projektové dny – např. *Bylinkový den*, *Pampeliškománie*, *Den Země* nebo *Zahrada smyslů*, kde se spojí více vzdělávacích oblastí.
- Práce s přírodními materiály – výroba hmyzích domečků, ptačích krmítek, přírodních dekorací či označení rostlin.
- Matematika v praxi – měření, porovnávání, počítání výnosů, práce s daty a tvorba jednoduchých grafů.
- Čtenářské a tvůrčí aktivity – čtení na dece v přírodě, psaní zahradních příběhů a básniček přímo v prostředí zahrady a vedení zahradního deníku.
- Relaxace a výchova k duševní pohodě – zahrada bude sloužit i jako klidná zóna pro odpočinek, práci s emocemi a duševní hygienu.

Tyto aktivity plánujeme realizovat pravidelně během celého školního roku, v souladu s ročními obdobími a aktuálním děním v zahradě.

Školní zahrada a jídelna

Popište, jakým způsobem budete využívat školní jedlou zahradu pro potřeby školní kuchyně v rámci školního stravování?

Plodiny vypěstované na školní jedlé zahradě budou pravidelně využívány ve školní kuchyni jako čerstvé a sezónní suroviny, které obohatí jídelníček o zdravé a lokální ingredience.

Konkrétně půjde o:

- bylinky (pažitka, máta, meduňka, tymián, bazalka) do pomazánek, polévek a na dochucení jídel,
- listovou zeleninu (saláty, špenát),
- drobnou zeleninu a dýně,
- jahody a drobné ovoce z keřů (např. rybíz, maliny, arónie) do dezertů nebo nápojů.
- časem i ovoce ze stromů (například jablka na žemlovku či švestky do knedlíků).

Děti se budou do sklizně aktivně zapojovat a budou vidět, jak jejich práce přináší konkrétní užitek. Chceme tím podpořit vztah dětí ke zdravému stravování, zvýšit jejich zájem o zeleninu a ovoce a zároveň posílit povědomí o tom, jaká je cesta potravin "ze zahrady na talíř".

Zároveň plánujeme propojení s výukou – žáci budou například sledovat využití vypěstovaných surovin, zapisovat množství sklizně a tvořit jednoduché recepty nebo kuchařku z výpěstků školní zahrady.

Jak do realizace a fungování zahrady zapojíte pracovníky školní kuchyně?

Pracovníci školní kuchyně budou důležitou součástí fungování jedlé školní zahrady. Zapojí se především při přebírání a zpracování vypěstovaných plodin, pomohou s jejich skladováním a využitím ve školním jídelníčku – například bylinek do polévek, pomazánek a salátů, nebo ovoce do dezertů a nápojů.

Kuchařky budou také s dětmi komunikovat o tom, jak se plodiny zpracovávají, co se z nich dá připravit, a podpoří tak jejich zájem o jídlo a zdravou výživu. Při projektových dnech nebo komunitních akcích se mohou podílet na přípravě ochutnávek z vypěstovaných surovin nebo vést jednoduché vařící dílničky (např. výroba bylinkového másla, mátové limonády apod.).

Dále budou spolupracovat na tvorbě jednoduchých sezónních jídelníčků založených na dostupných výpěstcích. Tímto způsobem se školní kuchyně stane aktivní součástí vzdělávacího a komunitního života školy a bude dětem příkladem, že jídlo má smysl, když je zdravé, čerstvé a s péčí vypěstované.

Jakým způsobem budete využívat výpěstky v hodinách vaření s žáky?

V hodinách vaření (v rámci pracovních činností nebo projektových dnů) budeme vypěstované bylinky, zeleninu a ovoce aktivně využívat při přípravě jednoduchých a zdravých pokrmů, které si děti samy připraví a ochutnají. Cílem je, aby si žáci osvojili základy zpracování čerstvých surovin, naučili se je správně očistit, nakrájet, upravit i ochutit – a zároveň získali vztah k jídlu, které si sami vypěstovali.

Konkrétní příklady aktivit:

- výroba bylinkového másla, pomazánek, salátů nebo čajů z mát, meduňky či šalvěže,
- příprava zeleninové polévky nebo špenátu z vlastnoručně nasbíraných listů,
- výroba ovocných špízů, smoothie nebo pečených dobrot z drobného ovoce (např. rybízové muffiny),
- ochutnávky a poznávačky – děti ochutnávají, poznávají a učí se popisovat chuť a využití různých plodin.

Vaření s vlastními výpěstky podporuje nejen praktické dovednosti, ale i vědomé stravování, respekt k potravinám a radost z vlastní práce. Zároveň motivuje děti k péči o zahradu, protože vidí konkrétní výsledky své činnosti.

Publicita projektu

Popište způsoby, jakými bude o projektu informovat veřejnost: rodiče, zřizovatele, školní komunitu. Jaké nástroje publicity hodláte využít?

O projektu budeme pravidelně informovat různé cílové skupiny – rodiče, zřizovatele, školní komunitu i širší veřejnost – s cílem sdílet pokroky, zapojit komunitu a podpořit zájem o dění ve škole.

Konkrétní nástroje publicity:

- Školní webové stránky a sociální sítě – budeme zde pravidelně zveřejňovat aktuality, fotografie z realizace, úspěchy dětí, plánované akce a výzvy k zapojení.
- Zpravodaj obce / místní tisk – ve spolupráci se zřizovatelem budeme informovat i širší veřejnost prostřednictvím článků a pozvánek na komunitní akce.
- Nástěnky ve škole a v MŠ – budou pravidelně aktualizovány o novinky ze zahrady, fotodokumentaci a výtvarné výstupy dětí.
- Školní akce pro veřejnost – např. slavnostní otevření zahrady, ochutnávky výpěstků, tematické dílny – budou sloužit jako forma živé propagace projektu.
- Prezentace na třídních schůzkách a školních akcích – rodiče budou pravidelně informováni o postupu a možnostech zapojení.
- Informační letáčky a plakáty – vytvoříme jednoduché materiály k propagaci konkrétních akcí, které budeme distribuovat do školky, školy i obce.

Díky těmto formám publicity chceme udržet vysokou míru informovanosti, podpořit zapojení veřejnosti a zároveň inspirovat další školy nebo komunity k podobným iniciativám.

Slavnostní otevření zahrady

U příležitosti otevření jedlé školní zahrady proběhne Zahradní slavnost (na zahradní slavnosti může také proběhnout „školní farmářský trh“). Jakým způsobem plánujete slavnost realizovat? Popište konkrétní aktivity přípravy a realizace a jak do nich zapojíte děti/žáky a veřejnost.

Zahradní slavnost bude vyvrcholením celého projektu a oslavou společné práce žáků, pedagogů, rodičů, zřizovatele i veřejnosti. Proběhne na školní zahradě za účasti školní komunity a veřejnosti, a jejím cílem bude nejen slavnostní otevření zahrady, ale také podpora komunitního života a zdravého vztahu k přírodě a jídlu.

Konkrétní aktivity a průběh slavnosti:

- **Před slavností – přípravy:**
- **Žáci:**
 - vyrábějí pozvánky, dekorace a označení rostlin,
 - připravují stánky (např. s výpěstky, bylinkami, rukodělnými výrobky),
 - nacvičují kulturní program (písničky, básničky, scénky o přírodě).
- **Pedagogové:**
 - koordinují program a organizační zajištění,
 - pomáhají s přípravou stanovišť a aktivit.
- **Rodiče a veřejnost:**
 - pomoc s přípravou občerstvení, výzdoby, zapůjčením lavic/stánků,
 - podpora při organizaci dílniček či prodeje výrobků.
- **Zřizovatel a místní podnikatelé:**
 - účast, podpora, případné drobné dary (sazenice, ceny do soutěží apod.).

V den slavnosti:

- **Slavnostní otevření zahrady** – přestřížení pásky, krátké poděkování a uvítání hostů.
- **Školní farmářský trh** – prodej či výměna výpěstků, bylinek, semínek, sušených květín,...
- **Ochutnávky a zdravé občerstvení** – limonády z bylinek, pomazánky, muffiny s ovocem ze zahrady, které připraví děti s kuchyní nebo rodiči.
- **Relax zóna** – deky pod stromy, tichá čtecí zóna, hudební vystoupení dětí nebo místních muzikantů.
- **Zábavné aktivity pro děti i dospělé** – bylinková poznávačka, zahradnický kvíz, přírodní stezka po zahradě.

Cíl slavnosti:

Zahradní slavnost bude nejen oslavou nového prostoru, ale také příležitostí ukázat, jak může škola žít v souladu s přírodou a komunitou. Zapojením celé školní komunity posílíme vztahy, sdílení i radost z dobře odvedené společné práce.

Udržitelnost projektu

Popište, jakým způsobem zajistíte údržbu zahrady v následujících 3 letech. Popište prosím, jakým způsobem budete zajišťovat údržbu zahrady přes letní prázdniny.

Údržba jedlé školní zahrady bude zajištěna **dlouhodobě a systematicky** díky zapojení školy, školky, rodičů, zřizovatele i širší veřejnosti. Zahrada bude zařazena do pravidelných činností v rámci výuky a školních aktivit.

Celoroční údržba:

- **Žáci a pedagogové** se budou o zahradu starat během školního roku v rámci pracovních činností, přírodovědy a projektových dnů.
- **Každá třída si adoptuje část zahrady** (např. vyvýšený záhon, bylinkovou spirálu), za kterou bude dlouhodobě odpovědná.
- **Pravidelné společné brigády** – na jaře a na podzim – budou organizovány za účasti rodičů, zřizovatele i místních dobrovolníků.
- **Zahradní kroužek** bude mít na starosti průběžnou péči, sledování plodin, doplňování kompostéru a evidenci prací.

Údržba během letních prázdnin:

- Vytvoříme **letní rozpis služeb** pro dobrovolníky z řad rodičů, prarodičů, zaměstnanců školy a starších žáků – služby budou probíhat po týdnech (zalévání, sklizeň, základní údržba).
- **Odměnou** pro dobrovolníky bude možnost využití části úrody (bylinky, zelenina, ovoce) a účast na podzimní slavnosti nebo děkovací akci.
- **Zřizovatel** poskytne technickou podporu (např. sečením trávníku, přístupem k vodě).
- V případě potřeby zajistíme **automatické zavlažování**, které usnadní péči v horkých měsících.

Tímto způsobem bude zajištěno, že zahrada bude **dlouhodobě funkční, živá a pečovaná**, a nebude sloužit jen jednorázově, ale jako trvalý a smysluplný prvek školního prostředí.

Povinné přílohy žádosti:

- souhlas majitele pozemku zahrady s realizací projektu (v případě, že majitel pozemku není shodný s žadatelem)
- fotografie zahrady školy

Přílohy nepovinné.

- Presentace
- Poznámky k zahradě
- Videozáznam zahrady

Datum a místo: 10.04.2025 Tři Sekery

Podpis oprávněné osoby